

3. Cuir Gaeilge ar:

[80]

(Déantar Rí de Xerxés agus is mian leis an Ghréig a ionsaí. Nuair a chuireann stoirm bac ar a chuid pleananna cuireann sé pionós ar an bhfarraige.)

μετὰ δὲ τὸν τοῦ πατρὸς θάνατον ὁ Ξέρξης ἐβασίλευε τῶν Περσῶν. ὅτι δὲ ἤθελε κολάζειν τοὺς Ἕλληνας, ἐβούλευσε διαβαίνειν τὴν θάλατταν καὶ ἄγειν μέγαν στρατὸν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. ἐκέλευσε οὖν τοὺς στρατιώτας δύο γεφύρας κατασκευάζειν. χειμῶν δὲ μέγας διέλυσε τὰς γεφύρας. ὁ οὖν Ξέρξης μάλιστα ὠργίζετο καὶ ἐκέλευσε τοὺς ἄνδρας οὐ μόνον τὸν τε Ἑλλησποντον τριακοσίαις πληγαῖς τύπειν ἀλλὰ καὶ ἀποτέμνειν τὰς τῶν ἐπιστατῶν κεφαλάς.

ὁ θάνατος: bás. ὅτι: toisc. κολάζω: cuirim pionós ar. βουλεύω: cinnim.
ὁ στρατός: arm. ἡ γέφυρα: droichead. κατασκευάζω: tógaim. διαλύω: scriosaim.
ὀργίζομαι: tá fearg orm. ἡ πληγή: lasc. ἀποτέμνω: scoithim. ὁ ἐπιστάτης: saoste.

4. Léigh an sliocht seo a leanas agus ansin freagair sé cinn ar bith de na ceisteanna a thagann ina dhiaidh:

[80]

(Tá rud éigin ag ionsaí na dtréad agus ag cruthú fuadair.)

ὁ τε Φίλιππος καὶ ὁ πατὴρ βραδέως βαδίζουσιν ἀνὰ τὴν ὁδόν· ζητοῦσι γὰρ τὰ μῆλα. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄκρον τὸ ὄρος ἤκουσιν, τὰ μῆλα ὀρώσιν· μένει γὰρ πρὸς τῇ ὁδῷ καὶ πολὺν θόρυβον ποιεῖ. ὁ οὖν Δικαιοπόλις, “τί πάσχει τὰ μῆλα;” φησὶν· “πρῶτον μὲν σπεύδε κατὰ τὴν ὁδόν, ὃ παῖ, ἔπειτα δὲ εἰπέ μοι διὰ τί τὰ μῆλα τοσοῦτον θόρυβον ποιεῖ.” ὁ οὖν Φίλιππος σπεύδει κατὰ τὴν ὁδόν. ἐπεὶ δὲ τοῖς μήλοις προσχωρεῖ, μέγαν λύκον ὄρα. τὸν οὖν πατέρα καλεῖ καὶ βοᾷ· “ἔλθε δεῦρο, ὃ πάτερ, καὶ βοήθει· μέγας γὰρ λύκος πάρεστι καὶ μέλλει τοῖς μήλοις ἐμπίπτειν.”

ζητέω: lorgáim. ὁ θόρυβος: fuadar. σπεύδω: brostaím. ἐμπίπτειν: ionsaí.

- (a) Cé tá ag siúl i dteannta Philib?
- (b) Cá bhfuil siad ag siúl?
- (c) Cad tá á lorg acu?
- (d) Cad a deir an t-athair leis an mbuachaill a dhéanamh ar dtús?
- (e) Cad tá le hinsint ag an mbuachaill lena athair ansin?
- (f) Cad faoi deara an fuadar?
- (g) Scríobh síos focal Gaeilge arbh é *πολύν* (líne 2) a bhunús agus focal eile arbh é *μέγας* (líne 6) a bhunús.
- (h) Scríobh síos an Tuiseal Ginideach, Uimhir Uatha de *πατήρ* (líne 1) agus de *ὁδόν* (líne 1).

5. Cuir Gréigis ar:

[80]

- (a) Tá na sclábhaithe ag siúl go dtí an chathair. (16)
- (b) Tarraingíonn na daimh an céachta sa ghort. (16)
- (c) Glaonn an mháthair ar na buachaillí ach ní chloiseann siad. (16)
- (d) Téann an madra i ndiaidh an mhac tíre ón teach. (16)
- (e) Is gá do na fir oibriú go tapa. (16)

6. Freagair ceann *amháin* díobh seo a leanas: [30]

(a) Scríobh cuntas ar Chath Thermopylae. Luaigh cé ghlac páirt sa chath seo, a troideadh é, na bearta catha, agus cén taobh a bhuaigh.

(b) Scríobh cuntas ar ghníomhréim Theimisticiéis **nó** Pausanias.

7. Freagair ceann *amháin* díobh seo a leanas: [30]

(a) Maidir le *dhá cheann ar bith* díobh seo a leanas ainmnigh laoch atá luaite leo:

na Cioclóip; an Míonótár; Torc na Caladóine.

Scríobh cuntas gearr ar eachtra a luaitear le *duine ar bith* de na laochra a d'ainmnigh tú.

(b) Scríobh cuntas ar na Cluichí Oilimpeacha sa tSean-Ghréig. Ba chóir a lua i do fhreagra cé chomh minic a bhíodh na cluichí ar siúl. Ba chóir duit freisin cuid de na comórtais a bhíodh ar siúl a ainmniú, agus abair cén duais a bhíodh le fáil ag na buaiteoirí.

LEATHANACH BÁN

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission
 SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2004

GRÉIGIS ÁRSA — GNÁTHLEIBHÉAL

(400 marc)

DÉARDAOIN, 24 MEITHEAMH — TRÁTHNÓNA 2.00 go dtí 4.30

1. A. Cuir Gaeilge ar: (40) [50]

ὁ Ἀπόλλων, Διὸς υἱὸς καὶ Λητοῦς, θεὸς ἦν φέγγους. τοῦ δ' ἡλίου ζωὴν διδόντος, τῶν νεανιῶν φύλαξ ἦν Ἀπόλλων, ἀγῶσί τε καὶ τῇ παλαιστρα ἐπισκοπῶν. σημεῖον δὲ τούτου τόξον φέρει καὶ φαρέτραν. ἔτι δὲ καὶ τῆς μαντικῆς θεὸς ὢν Δελφοῦς ᾗκει, ἣ δ' ἰέρεια αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προεῖπεν. ἐπεὶ δὲ ἡ μαντικὴ καὶ ἡ μουσικὴ κοινόν τι ἔχειν φαίνονται, λύραν φέρει, καὶ ἐν ταῖς τῶν θεῶν θυσίαις φορμίζει, καὶ τὸν τῶν Μουσῶν χορὸν εἰσάγει.

GREEK THROUGH READING

B. Freagair ceann *amháin* de na ceisteanna seo a leanas: (10)

- (i) Scríobh nóta gairid ar Aitheascal Dheilfe.
- (ii) Scríobh nóta gairid ar Háidéas.

2. A. Cuir Gaeilge ar: (40) [50]

Δεύτερος — ὡς ἔπος εἰπεῖν — Ἡρακλῆς ἦν ὁ Θεσεύς· καὶ γὰρ οὗτος γίγαντας καὶ ἄλλα θηρία διέφθειρε, σφόδρα ἰσχυρὸς ὢν. πατὴρ δὲ Θεσέως Αἰγεύς, τῶν Ἀθηναίων βασιλεύς. ἄθλους δ' ὑπέμεινεν ἐξ ὁ Θεσεύς, ἀκίνδυνον ποιῶν τὴν ἀπ' Ἴσθμοῦ πρὸς Ἀθήνας ὁδόν. πρὸς δὲ τὰς Ἀμαζόνων πολεμῶν, Ἴππολύτην τὴν Ἀμαζόνων βασίλισσαν ἔγημε. καὶ μὴν μετὰ τοῦ φίλου Πειριθόου εἰς Αἶδον κατῆλθεν, ὡς Περσεφόνην ἀρπάσων.

GREEK THROUGH READING

B. Freagair ceann *amháin* de na ceisteanna seo a leanas: (10)

- (i) Scríobh nóta gairid ar Pheirsifiné.
- (ii) Inis go hachomair *scéal ar bith* atá ar eolas agat i dtaobh Earcail.